

Stockholm den 31 januari 2006

R-2005/1651

Till Justitiedepartementet

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 25 november 2005 beretts tillfälle att yttra sig över departementspromemorian Hemliga tvångsmedel m.m. under en stärkt parlamentarisk kontroll, Ds 2005:53. I anledning därav anför samfundet följande.

Sammanfattning

Sveriges advokatsamfund avstyrker att förslagen i promemorian genomförs. Frågan om en utökad parlamentarisk kontroll av användningen av hemliga tvångsmedel, som är angelägen, bör i första hand lösas genom en utökning av den redovisning som sker i dag. Förslaget innebär i själva verket att den parlamentariska kontrollen minskar.

Yttrande

Enligt uppdraget skulle utredaren förutsättningslöst se över bl.a. möjligheterna att förstärka den parlamentariska kontrollen av hur hemliga tvångsmedel används av de brottsbekämpande myndigheterna, inklusive ärenden som initieras eller handläggs av Säkerhetspolisen. Den ambitionen har samfundet inget emot, tvärtom, särskilt med beaktande av den ökade användning vi sett de senare åren och de förslag om nya tvångsmedel som är aktuella. Det är väsentligt för legitimiteten och förtroendet för den verksamheten att den, med beaktande av de begränsningar som naturligen måste finnas med hänsyn till verksamhetens karaktär, redovisas på ett så öppet sätt som möjligt. Den redovisning som i dag sker genom regeringens årliga skrivelse till riksdagen lämnar, som påtalats av många under årens lopp, en del övrigt att önska.

Utredarens förslag skjuter dock enligt samfundets mening ganska långt vid sidan av målet. Samfundet kan svårigen förstå hur den parlamentariska kontrollen av tvångsmedel-användningen kan anses bli stärkt av att den årliga redovisningen till riksdagen avskaffas

och ersätts av en fortlöpande kontroll av en myndighet som är underställd regeringen. Detta gäller oavsett om myndigheten i fråga bemannas av parlamentariker (att så skall ske framgår för övrigt inte av författningsförslaget). Det förefaller samfundet som om förslaget i själva verket innebär motsatsen till vad det utger sig för att betyda. Den parlamentariska kontrollen kommer med det föreslagna systemet att minska i stället för att öka.

Om syftet att förbättra den parlamentariska kontrollen skall uppnås, bör enligt samfundets mening i första hand åtgärder vidtas för att förbättra den årliga redovisningen till riksdagen om tvångsmedelsanvändningen. Dessa åtgärder kan avse vilken användning som skall rapporteras (där en ökad omfattning är önskvärd), hur effektiviteten av tvångsmedelsanvändningen skall mätas och hur riksdagens behandling av redovisningen skall gå till. Först om detta inte leder till önskat resultat bör inrättandet av en ny myndighet övervägas, och då – om ambitionen verkligen är att förstärka den parlamentariska kontrollen – under riksdagen, inte regeringen. De konstitutionella skälen som anförs däremot är enligt samfundets mening inte övertygande.

Det förefaller samfundet vidare som om frågor rörande tystnadsplikt, sekretess och granskningen av löpande ärenden behöver utredas ytterligare.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg